

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru morarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

In chestia națională.

Sibiu, 13 Maiu n.

E lucru da sine înțeles, ca după ce avem deputați naționaliști în dietă, chestia de naționalitate să formeze obiect de discuție din când în când în parlamentul țării noastre. Trebuie să o atingă, și încă cât de des, deputații noștri, trimiși la dietă tocmai pentru a să stăruie și să ceară rezolvarea ei, și vrând nevrând trebuie să se ocupe cu ea și deputații maghiari, reflectând la cele susținute din partea deputaților noștri.

A fost vorba deci în dietă despre chestia de naționalitate și în discuția ce se poartă acum asupra bugetului, și deputații naționaliști au înșirat de nou gravaminele și durerile naționalităților nemaghiare din patrie, drept motivare, pentru a nu pot ei să aibă încredere în guvernul actual și pentru a nu pot să-i voteze bugetul.

La cele înșirate de naționaliști au răspuns deputații: contele *Battyány Tivadar* și *Rakovsky Béla*, un membru mai de frunte al partidului poporal. Ambii au atins chestii, cari ne interesează. Contele *Battyány*, fruntaș al partidului kossuthist, spune în vorbirea sa din 7 Maiu n., că dorește cu toată serioșitatea o aplanare pacinică a divergențelor și o înțelegere pacinică între cetățenii de deosebite naționalități din țară, și că ar dori, ca începutul să se facă cu eliminarea tuturor relelor administrative, sociale și economice, cari apasă pe toți cetățenii patriei deopotrivă, nu numai pe cei de limbă nemaghiară. Chestiile acestea să nu fie tratate deci din punct de vedere naționalistic, ci din punct de vedere general, și atunci vor putea să fie rezolvate pe baza înțelegerii reciproce, fără nici o ură ori dușmănie de rasă. În urmă, dacă i s'ar putea da garanții, că

naționalitățile nu ar veni ca mâne să ceară mai mult decât li se dă astăzi, — ar fi gata (contele) să meargă în concesiuni până la marginele cele mai extreme posibile, numai ca să mulțamească naționalitățile...

Prindem acestea, din multele declarațiuni ale contelui *Battyány*, între cari se cuprind și de acelea, pe cari putea să nu le facă, cum e de ex. afirmarea, că noi alarmăm și informăm străinătatea despre soarta grea pe care o avem în această țară, ceea ce nu e adevărat, pentru că străinătatea știe din propria convingere aceea ce știe, — și scoatem din ele adevărul, că o apropiere a Maghiarilor de naționalități se dorește și din partea celor de sus, și se caută numai modalitatea, calea potrivită, pentru a se ajunge la bun sfârșit în privința aceasta.

Celalalt orator maghiar, *Rakovsky Béla*, încă a făcut declarațiuni însemnate în vorbirea sa din 9 Maiu n. Spunea, că dorește, ca nu numai agitatorii se fie urmăriti fără cruțare din partea guvernului, ci și funcționarii administrativi, cari pregătesc terenul pe seama agitatorilor prin actele lor de volnicie și de nedreptate, făcând, ca Maghiarul se fie urgisit înaintea naționalităților. Cu șovinism nu se poate face nimica. Limba și-a primit-o fiecare om dela Dumnezeu și nime nu e îndreptățit să i-o iee. Cere deci dela guvern, se iee toate măsurile, ca țara se fie guvernată astfel, ca în ea fiecare locuitor, fără deosebire de naționalitate cri partid, să se simtă fericit și cu mândrie să se numească cetățean ungar. Făcându-se astfel, înceată dela sine chestia de naționalitate!

Sigur, că o administrație bună, corectă și nepărtinitoare, ar contribui foarte mult la liniștirea spiritelor și la mulțămirea celor dela sate, între cari nici cel mai agil și iscusit agitator nu poate se răsfira sămânța urei față de stăpânirea țării în m-

sură în care o face aceasta câte un funcționar administrativ, lipsit de tact și de conștiințioșitate, prin purtarea sa dură și prin pedepsele sale grele și nemotivate, croite numai din motive politice, pentru diferite uimicuri, trase de păr și prezentate ca transgresiuni, ca violări de lege. Dar adevărata taină a rezolvării chestiei de naționalitate este dată în ceea ce altă mărturisire a deputatului *Rakovsky Béla*, în faptul, că limba o are omul dela Dumnezeu, și nime n'are dreptul se i-o iee! Și naționalitățile nici nu cer mai mult, decât numai atât. Să li se lase limba în pace, pentru că și așa nu le poate nime despoia de ea. Dar nu numai să nu le-o atace nime, ci să se deee și teren de liberă dezvoltare pe seama limbilor nemaghiare din patria aceasta. Aici e cheia înțelegerii între cei dela putere și naționalitățile nemaghiare din patrie, și cei ce doresc cu sinceritate și în toată serioșitatea o împăcare între Maghiari și Nemaghiari, n'au decât se înceapă pertractările dela punctul acesta și ele vor duce fără îndoială la bun rezultat.

Din parlament. Dintre deputații români a mai vorbit în dietă părintele Dr. *Vasile Lucaci*, în contra bugetului. A rostit o vorbire de două ore. Cu începere de eri, Joi, se țin ședințe duple, înainte de amiază și după amiază. Croații au declarat, că nu mai iau parte la discuții. Se crede deci, că până la 15 Iunie bugetul va fi votat, când apoi dieta va fi imediat prorogată până la toamnă.

Ziua de 3/16 Maiu. Să ne aducem aminte de ziua rededeptării noastre naționale și să o sărbăim, așa cum ne permit zilele grele și împrejurările de astăzi: în internul nostru, în sufletul nostru, gândindu-ne cu pietate și sentimente de recunoștință la cei mari din trecutul nostru, cari au știut să împodobească istoria neamului românesc cu faptele din această zi mare și sfântă, în care poporul românesc s'a decretat singur de popor liber, credincios tronului, patriei și neamului!

brutalitatea instituțiilor sociale, juridice și judiciare, a superstițiilor și fanatismului; să prețuim bogata moștenire a prezentului sub acest raport și să ne închipuim ce o să mai rămână încă urmașilor noștri: iată pentru noi un motiv destul de puternic, ca să conlucrăm cu căldură și cu tărie prin vederile noastre psihologice și sociologice la realizarea unui ideal de ordin moral al omenirii. Și dacă vom reuși să creăm o astfel de ordine morală, nimenia nu va mai zice, că nu există în lume și nimenia nu va avea nevoie să o caute în înălțimile sau în adâncimile mistice!)

Și aceste sunt „demagogii criminale”, întrebăm noi pe domnul Popovici? Și aceste sunt tendințe democratice, cari vor duce omenirea la „disoluție”?

Să răspundă dl Popovici acestor oameni de știință, la cari vom alătura pe cel mai vestit istoric de astăzi al Germaniei, Dr. K. Lamprecht, pentru a dovedi că democrația trăiește în realitate.

În „Dokumente des Fortschritts” nr. 1, ocupându-se de nationalismul și universalismul din Germania scrie: „Die deutschen Staatseinrichtungen sind monarchisch konservativ, aber das Leben ist demokratisch fortschrittlich, während in Frankreich z. B. die Sitten konservativ und die Institutionen demokratisch sind”. (În acest articol se mai răstoarnă alte o multe

Fusiune. Ziarele maghiare sunt preocupate toate de o idee mare, de fuzionarea tuturor partidelor din coaliție și formarea unui singur partid parlamentar maghiar, firește, independent. Se zice că *Wekerle* și contele *Andrássy* sunt învoiți și că și Coroana e inițiată în acest plan, și nu ar fi străină de realizarea lui. Va chema însă întâi pe contele *Tisza István* și pe alți fruntași ai partidului liberal de odinioară la audiență, pentru a le asculta părerile.

Din actele sinodului.

Propunere în chestia seminarului.

La raportul consistorului arhidiecezan, prezentat sinodului cu privire la zidirea noului seminar, majoritatea din comisiunea organizatoare a prezentat următoarea propunere, primită, cum se știe, din partea sinodului:

Majoritatea din comisiunea organizatoare, considerând că pentru zidirea seminarului nou, după cum este evident din conclusele sinodului, aduse în această afacere în repetite rânduri, s'a contemplat un loc liber, corăspunzător tuturor cerințelor pentru un institut cu internat atât de impopulat cum este seminarul arhidiecezan;

considerând, că zidirea seminarului nou, adusă în legătură cu zidirea bisericii catedrale, contemplantă pe realitatea numită grădina „Flora” din strada Schewis, s'a avut în vedere ca să se zidească tot pe această realitate, ori pe realitatea tot din strada Schewis nrul 21, care realitate este în apropiere de realitatea sus indicată și are o estensiune de 7 jugăre; considerând, că zidită acum biserica catedrală pe teritoriul bisericii parohiale din cetate și intravilanele învecinate, în apropierea reședinței arhiepiscopice: este un postulat, ca și noul seminar să se zidească în apropierea bisericii catedrale și a reședinței arhiepiscopice;

considerând, că și în situațiunea dată, arhidieceasa dispune de o realitate corăspunzătoare spre scopul zidirii noului seminar, în estensiune de 8880 metri pătrați, sau 2 jugăre 66 stânjeni pătrați, în strada morii, numerii de casă 12 și 14, în ne-

de păreri apodiotice ale dlui Popovici, de cari nu e locul să ne ocupăm aici).

În sfârșit să revenim la fondul articolului „Două culturi”, care se ocupă cu stăruie dela noi.

Domnul Popovici ne învinuște, că încercăm „a despărți țărănimea românească de clasa ei conducătoare”, încercăm „a înlocui lupta dintre Români și Unguri cu o luptă înverșunată dintre Români și dintre Români. — Cu o luptă fatalmente (?) sălbatică și neîmpăcată. — Cu o luptă pe viață și pe moarte, între fiii aceluiaș popor”.

Acusa pe cât e de grea, pe atât e de copilărească. Cum își poate cineva închipui, că un om e în stare să despartă un popor în două clase și să le pună în linie de bătaie, pentru o luptă pe moarte și pe viață? Cum își poate închipui cineva, că un om e în stare să stărnească dușmăni naționale din bun senin, când „fiii aceluiaș popor”, conducătorii și țărănimea trăiesc în cea mai deplină bună înțelegere? Cine ar asculta îndemnul rășboinic ale unui astfel de duh necurat?!

Nu vrea nimenia așa lupte imaginare, dle Popovici!

Sunt însă la noi stări sociale, împotriva cărora trebuie să se ridice orice om, care simte în sufletul lui o scănteie de dragoste pentru viitorul neamului nostru.

Împrejurările nefavorabile între cari s'a dezvoltat cărturăria noastră, în cele

FOIȘOARĂ.

Indrumări politice...

(Fine.)

S'au în alt loc, vorbind de stările din Ardeal:

„Cultura pe care o câștigă ficioarii și nepoții de țărani în școale nu ar trebui să o folosească pentru exploatarea poporului — ci ar trebui să fie îndrumătorii, desinteresati materialicește, ai poporului, ajutând dezvoltarea puterilor spirituale și morale ale întregii țărănimi”. („L.” nr. 4 908 p. 64).

Noi nu suntem prin urmare împotriva conducerii poporului. Dar suntem hotărât împotriva stăpânirii exploatare. Suntem cei mai înverșunați dușmani ai aceluia, cari vreau să ducă poporul de căpăstru, cum vrea dl Popovici („Sămăntorul” an. VII. p. 251). Vom lupta din răspuneri împotriva aceluia, cari profetesc, că orice fel de conducere trebuie să se prefacă într-o clasă de boeri exploatare. („Conv. Lit.” nr. 4 1908 p. 304).

Orice om cult, orice suflet cinstit și cu adevărată dragoste față de țărănimea din care a eșit, trebuie să-și ridice glasul de protestare împotriva unor asemenea tendințe de stăpânire.

Astăzi numărul bărbaților culti și lipsiți de orice gânduri de imputernicire, cari ar putea lua conducerea poporului, e adevărat că e foarte restrâns. Neamul românesc însă numai atunci va da dovezi de trăinicie, când va putea crea cât mai mulți oameni idealști, cari își vor ști jertfa viața pentru întărirea și manifestarea lui din viitor.

Și fiindcă dlui Popovici îi place să-și razime teoriile dsale pe mărturiile științifice, să ne îngăduie să ne întărim și noi convingerile noastre cu o autoritate științifică.

„Când a apărut omul în natură, i-au fost date condițiile de existență, nu însă și condițiile bunului sau trairu. Omul trebuie să-și creeze singur condițiile bunăstării sale și cred că și le-a și creat deja. Aceasta e adevărat astăzi, cel puțin pentru condițiile bunele sale stări materiale, dar din nefericire numai pentru o parte a oamenilor. Putem să așteptăm mai mult dela viitor. Sir John Lubbock împărțea șeste speranță, „că binefacerile civilizației se vor împrăștia încetul cu încetul în chip general și regulat, așa că n'o să se mai vadă țărani ducând, ca în societatea noastră, o viață miserabilă; astăzi sunt ca sălbaticii, necunoscând înlesnirile și bucuriile simple, cari împodobesc viața raselor inferioare și neștiind să-și procure plăcerile mai înalte și mai nobile ale oamenilor civilizați”. Să ne gândim la sbuciumările pe cari le-au suportat strămoșii noștri sub

mijlocita apropiere de biserica catedrală și reședința arhiepiscopescă, izolată de toate părțile și cu situațiunea cea mai favorabilă spre răsărit și meazăzi, cu o estensiune aproape de două ori așa de mare ca teritorul de astăzi al edificiilor seminariale, astfel, că pe lângă plasarea edificiilor necesare în modul cel mai corespunzător exigențelor de instrucțiune și internat, tot mai rămâne loc liber un areal de 5276 metri pătrați pentru curte cu loc de recreare pentru elevi, deschiș spre strada morii;

considerând, că în fața mijloacelor materiale astăzi încă nesuficiente pe deplin pentru zidirea unui seminar corespunzător pe veacuri de arhiepiscopie, — această catedrală vie a arhiepiscopiei, — prin unele ameliorări la actualele edificii seminariale și prin o inițiativă stăruitoare în un interval de câțiva ani foarte ușor se pot acvira și mijloacele materiale necesare, fără ca se suferă acoperirea trebuințelor institutului;

considerând, că dintre toate instituțiunile arhiepiscopiei, unica instituțiune culturală susținută de arhiepiscopie este seminarul pentru care nici când nu s'au reclamat jertfe materiale dela credincioși, institutul care cultivă și adăpostește forțele, arterile vieții noastre bisericești și naționale, factorii de prima ordine în corpul nostru bisericesc și național, cum sunt de fapt preoții și învățătorii;

considerând, că prin unele edificări și adaptări contemplate prin lăruirea minorității din comisiune, respective prin propunerea consistorului, cu spese considerabile și aproape neprevăzute, cum se întâmplă la astfel de lucruri, se satisface trebuințelor simțite pentru un seminar corespunzător într'un mod numai foarte efemer, ce nu stă nici într'un raport cu speșele împreunate;

considerând, că teritoriul și edificiile actualului seminar se pot folosi foarte bine, ba e chiar indicat acum necesitatea, ca la timpul seu să se folosească la reedificarea corespunzătoare a reședinței arhiepiscopiei, a birourilor consistoriale, și alte trebuințe de interes cultural, nu numai fără a pierde materiale, ci chiar cu avantajii materiale și de situațiune;

considerând în fine și alte împrejurări de ordine internă la un institut cu internat, cari toate militează pentru plasarea noului seminar la un loc liber;

în vederea tuturor acestor considerațiuni și accentuând, că ar fi un adevărat păcat, ca această realitate din strada morii să se folosească pentru eventuale trebuințe cu totul de natură secundară, față de institutul seminarial, propunem:

1. Zidirea noului seminar să se facă pe teren liber și anumit, spre acest scop să se decreteze realitatea din strada morii numerii de casă 12 și 14.

2. Pentru adunarea mijloacelor materiale încă necesare, consistorul se însărcinează a iniția o colecție de oferte benevole, și a combina și afla isvoare sigure și permanente pentru augmentarea fondului seminarial.

3. Și până când se vor putea aduna mijloacele necesare pentru zidirea unui nou seminar, la actualele edificii seminariale, cari nu sunt așa de deteriorate, ca să nu mai poată fi folosite, să se facă ameliorările strict necesare, după aprecierea consistorului.

Dr. Eusebiu R. Roșca
referent.

Dela conferențele învățătoresci.

Cercul Brașov: protopresb. Brașov, Bran, Treiscaune.

— Raport special. —

— 27 Aprilie v.

Sedința I.

În zilele de 17 și 18 ale săptămânii luminate, s'au ținut conferențele învățătorilor dela școalele populare gr. or. din întreaga arhiepiscopie.

Învățătorii cercului conferențiar Brașov s'au întrunit de astădată chiar în centru, pentruca dela primul focal cultural al nostru să-și încălzească și oțelească sufletele răcite de grelele încercări ale vieții.

Scopul acestor întruniri fiind între altele și răspândirea culturii, chiar și în paturile cele mai de jos ale poporului nostru, ele s'au ținut și se țin de regulă în provincie, adevărat în comunele noastre mai mici, dându-se astfel ocazie țăranului nostru de a conveni cu conducătorii săi, nepreocupat de daraverile sale zilnice.

Rezultatul dobândit cu ele, — mai ales, dacă acestora li se împrumută și o notă de veselie, prin aranjarea de concerte, teatre, — totdeauna este un fapt real.

Ne putând fi vorba de un astfel de rezultat relativ la conferințele din chestiune, ori cine s'ar putea întreba: „dar de ce să se țină acestea la Brașov?”

Răspuns ușor se poate da la această întrebare, bine știind, că succesul rezolvării favorabile a unor chestiuni capitale, ca problema înființării școlii de adulți, precum și a stabilirii unui metod potrivit întru predarea mai cu succes a limbii maghiare, atârână dela o dezbateră și o înțelegere tăcută, ferită de multele neajunsuri cu cari ne întâlnim în comunele noastre sărace.

Astfel stând lucrul, nu s'ar fi putut lua în nume de rău, dacă de astădată toți apostolii neamului s'ar fi întrunit în centre, ca de acolo, înarmați cu sabia duhului, ca niște adevărați apostoli ai lui Cristos, plecați din Ierusalimurile culturale ale neamului, să-și împlinescă chemarea de deșteptători ai lui.

Insuficiența pentru o astfel de misiune — cred eu, — că s'au depărtat învățătorii noștri dela conferințele învățătoresci ținute aici, despre care vin a raporta în următoarele.

După terminarea serviciului invocării duhului sfânt, săvârșit în biserica sf. Ni-

colae, prin Prea. On. domn protopop V. Voina, învățătorii ne-am întrunit în sala festivă a gimnaziului, unde dl comisar consistorial, Andrei Bărsan, deschide ședința I printr'un interesant discurs, care învederează pe bărbatul devotat cauzei de propășire a neamului, vrednic de a fi ales membru al celei mai înalte instituțiuni românești: al Academiei Române, precum a și fost.

Prin puține cuvinte dl comisar face istoricul introducerii și modului de dezvoltare al conferințelor noastre, atât de mult reclamate odinioară, dar mai ales azi, în timpul necesităților culturale.

Prin aceste întruniri — zice dl comisar — s'a întărit spiritul de asociere, înființându-se biblioteci, foi școlare, fonduri, etc., din partea reuniunilor, cari mai în urmă au luat locul conferințelor. Acestea însă fură desființate și înlocuite iarăși cu conferențele, pe baza statutului organic.

Civilizația înaintată, pericolele morale, cari ca niște stânci stau, amenințând vasul neamului nostru cultural, iată tot atâtea pedeci, ce trebuiau delaturate.

Și cine era chemat a sădi în sufletele dascălimii noastre: devotamentul, serioșitatea, zelul, stima reciprocă, aceste virtuți prețioase și inomis necesare, pentru a corăspunde ea misiunii ei sfinte dar grele, dacă nu conferențele, cari totdeauna au îmbărbătat o, insuficientă cure?

Vorbirea fiind primită între aplauze de însufletire, colegul A. Boldor salută pe dl comisar în numele conferinței, felicitându-l totdeauna pentru marea distincție, de a fi ales membru al Academiei Române.

Această împrejurare ne însuflă și nouă mândrie, avându-l în înfrunte noastră.

După ce se trece peste formalitățile obicinuite, ca denumirea notarilor în persoanele dl. G. Popescu și G. Fl. Preșmeran, precum și a bărbatilor de încredere: G. Cheriu și Zosim Butnar, conferința ia cu plăcere la cunoștință comunicatul dlui comisar, despre designarea dănsului ca conducător al conferințelor în acest an.

Cu aceeași plăcere se ia la cunoștință și prezența dlui subinspector reg. Erődi Iános, ca reprezentant al înaltului regim, precum și caldul salut al dlui N. Sulică, profesor, fost comisar al acestui cerc, căruia conferința îi mulțamește prin rostul dlui comisar actual pentru activitatea desfășurată în cei 4 ani trecuți.

O parte instructivă din program a fost prelegerea teoretică: „Importanța exercițiilor intuitive în școala primară”, lucrată cu pricepere și cunoștință de cauză de către inv. Radu Prișu din Brașov.

Prin prelegerea tratată din 3 puncte de vedere a acestei chestiuni, și adevărat al 1) întinzi și problemei învățământului intuitiv, 2) al alegerii materialului și 3) al tractării lui, disertantul scoate la iveală însemnătatea intuiției pentru cultivarea voinții, inimii, prin gruparea materialului conform mersului dezvoltării spiritului, și conform procesului de apercepție.

Făcând dară dănsul potrivit întrebuințare de multe izvoare bogate, și dând la lumină principii capitale pedagogice, conferința — la propunerea dir. I. Dariu — află de prisos a mai discuta asupra temei, votându-i mulțamită protocolară.

Anză la o vie discuție a dat însă raportul inv. A. Boldor, despre o carte de

curând apărută, întocmită după metoda fonomimic, lucrată de inv. G. Beeriu și G. Codrea din com. Făgăraș.

Fiind vorba de a și-o procura învățătorii noștri, conferința, la propunerea dlui I. Dariu, decide a se lăsa la voia inv. folosirea acestui metod, care în esență nu e decât tot cel vechiu scriptolog, amplificat prin serviciile mimice.

Sedința II.

Adânc au pătruns în sufletele cuvintele adresate de dl comisar conferențiar înainte de a se pucea la ordinea zilei, prin cari cuvinte dănsului îi succede a zugrăvi starea critică a școlii noastre, și deci a existenței noastre, punând în același timp la inima celor de față: buna înțelegere, îngăduința reciprocă, prin ceea ce ușor s'ar putea pune capăt neînțelegerilor ivite între conducătorii naturali ai poporului, preoți și învățători.

Cu sufletele oțelite de inflăcăratele cuvinte luară parte la discuția temei pusă de Ven. Consistor: „care e metoda cel mai potrivit pentru instruirea adulților în scriere și citire”, lucrată de corpurile inv. din Brașov și Cristian, domni: A. Boldor, R. Cristolovean, Z. Butnar, F. Flucș, I. Frățes, St. Popovici, V. Muntean, G. Fulea și P. Dan, pledând mai toți pentru metoda scriptolog (scris cetitului) și numai puțin pentru cel analitic sintetic.

Pentru reușita acestei lucrări conferința aduce mulțamită, atât referentului Hamze, cât și amintitorilor corpurii inv.

De capitală importanță a fost propunerea inv. A. Boldor pentru înființarea cât mai îngrabă a școlii de adulți, care aflată de foarte actuală, conferința o primește.

Cu mult interes a fost urmărită și tema: Propunerea l. maghiare în conformitate cu cerințele art. de lege XXVII din a. 1907 de dir. I. Dariu.

Dacă avem în vedere greaua poziție a școlii noastre, în fața pretensiunilor noului plan de inv., cred, că nu greșesc dacă afirm, că aceasta a fost partea de capetenie a programului conferinței noastre. La norocoasă destinație a și ajuns lucrarea acestei teme, dealul de grea, căci dl I. Dariu a aflat modalitatea cea mai potrivită pentru propunerea cu succes a l. maghiare.

Dănsul recomandă metoda directă, iar în cazurile de lipsă și met. mixtă.

Cât privește modul de predare a materialului, învățătorul să dea viață limbii ce o propune, insistând asupra unei predări vioaie, urmată de întrebări dese și bine alese. Pentru un succes deplin nefiind destulă garanția met. directă el își ia refugiu și la metoda mixtă, căutând a lămurii materia mai întâiu în l. maternă.

În legătură cu această temă, conferențiarul schitează pe scurt și materia de parcurs pentru fiecare clasă, stabilind ca principii: o ordine, o purcedere logică, mai ales pentru cl. I, începând dela numirea simplă a obiectelor (a mobilelor, recuzitelor, persoanelor) după a căror reproducere vor urma întrebări simple ca: Mi e? Așa succesiv, în ora a 2-a se vor pune întrebări cu „mi e?” apoi în combinație cu articolul „a, az”.

În altă lecție se vor localiza obiectele, combinându-se art. cu adverbele: „ott, itt.” și întrebându-se despre locul lor (hol? etc.)

din urmă decenii, au creat în sinul acestei pătri tot mai multe fenomene sociale de demoralizare, de slăbire a caracterului național și de înstrăinare culturală.

Cea mai mare parte a cărturării noastre e copleșită de cultura străină, care o îndepărtează tot mai mult de popor. Dacă întri în familiile noastre, o să găsești mai multe cărți și reviste străine, decât românești. Dacă iai parte la o întrunire de a noastră, observi că „frunțașii” neamului nostru cugetă și vorbesc parcă ar fi niște străini cari au învățat românește. În urma acestei puternice influențe străine, la noi se ivesc tot mai dese tipurile de renegați, mai mulți nedecarați decât declarați; apar „împăciunitori” convingși, cari cuceresc simpatii în cele mai înalte cercuri ale păturei noastre cărturărești, propagă fără nici o sfială ideea de înfrățire cu guvernele, cari vor să ferească și poporul nostru cu binefacerile culturii maghiare.

Cărturărirea noastră cucerită de cultura străină tinde și la izolarea economică. Uitându-și de interesele poporului, înființează bănci, cari, în cele mai multe cazuri sunt făcute numai cu gânduri de cârmătire. Avem câteva orașe, în cari sunt câte 2—3 bănci românești, create din dușmăni personale, cari se propagă și între clientela dela sate. Toate aceste se fac bineînțeles sub masca naționalismului, a întăririi economice și naționale a neamului nostru.

În timpul din urmă nu sunt rari nici „procatării”, cari să iau la o întrecere nebună în ași aduna avari cât mai repede, nefiindu-se de cele mai urâte și neiertate mijloace de a exploata țăranimea.

Preoțimea și învățătorimea noastră, singura pătură cărturărească care în cea mai mare parte a ei a rămas neatinșă de epidemia străinismului și de lăcomia de a se înălța în domnie, singura care a muncit din răspuțeri pentru înaintarea morală și materială a poporului, — astăzi e cumpărată de stat. Măne poimăne îi vom vedea și pe aceștia înființând bănci, închegându-se într'o clasă de funcționari și în cetul cu in cetul ne vom trezi, că sentimentul „patriotic” a înlocuit sentimentul național, înmulțindu-se numărul celor ce vor juca ciardaș, când se cântă Ardeleana. Atunci nici o demagogie din lume nu va mai putea trezi mândria națională în sufletul „conducătorilor firești” ai poporului nostru. Să ne gândim la biata Bucovina.

La periferii rezultatele influenței străine se văd limpede. În Maramurăș, de pildă, procesul de dizoluție națională a păturei noastre cărturărești, a „domnilor” se petrece sub ochii noștri. Și nu avem nici o putere să o împedecăm.

Dacă a te ridică împotriva unor astfel de fenomene sociale, cari sfârșesc cu atrofierea vieții noastre naționale, înseamnă a propaga socialismul și anarhismul, atunci, da, suntem socialiști și anarhiști.

Dacă a îndruga cărturărirea noastră să se lapede de cultura străină și de

tendențele de a exploata poporul neajutorat, îndemnându-l să lucreze numai și numai pentru țăranime, pentru organizarea ei economică, pentru creșterea ei națională, înseamnă a face demagogie criminală, atunci, da, suntem demagogi criminali.

Spunem răspicat că credința noastră nestrămutată e, că numai o astfel de „demagogie criminală” e mântuirea noastră ca neam în această țară.

Își poate oricine închipui, ce ușor ar fi astăzi să ne salvăm școalele, să ne organizăm politicește, fără să impunem biruri noi pe popor, dacă cărturărirea noastră în cei din urmă treizeci de ani, în locul băncilor mărunte de cârmătire ar fi înființat bănci populare la sate, mulțamindu-se cu două trei bănci mari, în centrele mai importante. O astfel de organizare ar dovedi că suntem un popor conștiu de viața lui națională, că suntem un popor încheagat, și nici o putere vrășmașă nu-i poate zdruncina existența națională până în temelii.

O asemenea încheagare nu e târziu să se înceapă de acum încolo. Și nu cei ce vor lupta pentru asemenea idei vor fi „copii denaturați” ai familiei românești, ci cei ce se vor pune în calea acestora.

Acțiunea apostolică a dlui V. C. Osyadă pentru organizarea economică, e un început și trebuie să găsească răsunet în toate sufletele cinstite. Instituțiunile noastre cari există pentru cultura și povățuirea poporului, vor trebui, nu numai să sprijinească o asemenea acțiune, ci sin-

gure, în deplină conștiință a faptei lor naționale, să înceapă organizarea poporului, după un plan unitar și bine chibzuit.*)

O asemenea acțiune națională cadrează cu principiile politice ale dlui Popovici.

Deosebirea e numai în alegerea mijloacelor. Dsa vrea să realizeze întărirea noastră națională de sus în jos, pe când noi vrem de jos în sus, fiind aceasta calea cea firească. Noi nu vrem însă nici un autocratism și nici un absolutism național.

Noi, cari suntem feciori de țăran, nu putem să ne străduim să devenim stăpâni părinților noștri, ci conducătorii și povățuitorii lor.

Aceste sunt păreriile noastre, pentru realizarea cărora vom lupta neînfricați de nimeni, fiindcă ducem cea mai sfântă luptă națională.

*

P. S. Atacurile personale nu răspundem, fiindcă ne închipuim, că însuși dl Popovici le regretă. Nu răspundem nici cărtelilor mărunte din o parte a presei noastre, fiindcă orice om de bună creștință și cinstit trebuie să se mulțamească cu lămuririle cuprinse în acest articol.

O. C. T.

*) Atragem atențiunea oamenilor noștri de bine asupra organizării Polonilor în Prusia, cari numai prin organizarea lor economică au rezistat invaderărilor de desnaționalizare. A se vedea: Ludvig Bernhard. Das polnische Gemeinwesen im preussischen Staat. Die Polenfrage. Verlag von Duncker und Humlot. Leipzig 1907. Despre această carte vom mai vorbi.

Așa se va purcede și cu celelalte clase. Pentru zelul și priceperea cu care a studiat această chestiune, conferența votează prelegătorului mulțămîta protocolară.

Mare entuziasm a stîrnit propunerea dlui comisar, stabilită în formă de tema:

„Care ar fi metoda cea mai potrivită spre a satisface cerințelor art. de lege XXVII din a. 1907 cu privire la propunerea l. maghiare, ținând cont în același timp și de scopul general al inv. primar și de caracterul confesional al școlărilor noastre?”

Pentru cea mai succasă temă lucrată în chestia aceasta promise dînsul un premiu de 200 cor.

Ședința III-a.

A fost destinată pentru citirea lecțiilor practice, dintre cari țin să amintesc lecția: din aritmetică „Calculul simplu al intereselor cu elevii a. III, o temă după părerea multora prea grea, din cauza terminilor ca: debitor, creditor, capital, etc., dar care mulțămîta zelului și metodelui bun al prelegătorului, a succés peste așteptare, votându-se mulțămîta protocolară prelegătorului I. Pascu.

Deplin succasă s'a declarat și prelegerea din l. maternă: „Obiectul direct” pentru a. al IV-lea de școală, de inv. P. Dan din Zărnești, cu a cărei predare se declară mulțămîta și dl subinspector Erődy Iános, care țin să amintesc, că și cu această ocazie a participat la toate ședințele conferenței, făcând la urmă observări binevoitoare și dînd membrilor conferenței îndrumări prețioase.

Pentru această bunăvoință dl comisar îi exprimă mulțămîta cea mai calduroasă din partea conferenței, convins fiind totdeodată și despre priceperea d-sale, isvorâtă dintr-o bogată experiență.

Terminele fiind toate agendele, conferința ia următoarele dispozițiuni, cu privire la programul conferenței viitoare, care se hotărăște a se ținea tot în Brașov:

a) Lecțiuni teoretice:

1. Rostul gramaticii în școala populară.

2. Lucrul manual și însemnătatea lui în școală, atât pentru băieți cât și pentru fete.

b) Teme practice:

1. Pentru a. I de școală, o lecție de citire după met. fonomimic.

2. Pentru a. II de școală, o lecție din l. maghiară.

3. Pentru a. III de școală, o lecție din geografie.

4. Pentru a. IV de școală, o lecție din aritmetică.

5. Pentru a. V și VI de școală, o lucrare scripturistică din l. maternă.

Pentru starea actuală critică, atât în învățămîntul nostru, cât și în relațiunile conducătorilor poporului nostru, preot și învățător, de mare valoare a fost hotărârea conferenței de a se alege o comisiune de câte 3 membri din fiecare protopopiat, care să raporteze, atât despre mersul învățămîntului, cât și despre relațiunile și neajunsurile învățătorilor.

Făcându-se propunerea din partea inv. A. Boldor de a se trimite din incidentul tinerii conferenței noastre o telegramă de salut mîritului sinod arch. în care să se insiste și asupra luării unor măsuri pentru ameliorarea cât mai grabnică a salariilor inv., făcând inv. P. Dan o altă propunere: de a se alege o comisie de 3 membri, care să prezinte în scris dorințele conferenței, să și alege o deputațiune în persoane inv.: P. Dan, Savu Luca și V. Dima, pe sama cărora se colectează suma necesară de bani pentru acoperirea cheltuielilor de drum și întreținere.

Ne mai fiind nimic de pertractat, dl comisar, printr-un discurs, în care face o mică dare de seamă despre folosul realizat prin aceste conferințe și în care din nou accentuează necesitatea unor relațiuni mai intime între preoți și învățători, declară conferințele din acest an de terminate. Mulțamește apoi dlui subinspector reg. pentru interesul, paclînța, cu care a urmărit firul lucrărilor conferenței, exprimându-și în același timp dorința de a avea în fruntea noastră tot astfel de bărbăți devotați binelui obștesc. Tot asemenea aduce mulțămîta și oaspeților prezenți, apoi comisie în însărcinate ca încurajarea colegilor din afară, exprimându-și dorința, ca în viitor să ne dăm întâlnire cu mai mult dor de muncă.

Drept răspuns la avîntatele cuvinte luând cuvîntul dir. St. Popovici, mulțamește dlui comisar pentru priceperea și bunăvoința dovedită cu conducerea conferențelor, dorindu-i mulți ani de rodnică activitate și în sînul nostru.

Astfel, cu frumoase iluzii despre un viitor mai bun și satisfăcîtu pe deplin de succesele dobîndite și prin conferințele din ăst an, ne-am luat rămas bun cu do-

rința de a ne revedea, tot aici, peste un an.

Am uitat să amintesc, că după ședința I ne-am întrunit cu toții la masa comună în restaurantul „casei de tir” unde pe lângă multă voie bună n'au lipsit nici frumoasele și însuflețitoare toaste.

Așa dl comisar toastează pentru M. S. Regele, apoi dl dir. I. Dariu pentru I. P. S. Sa Metropolitul nostru Ioan și pt. V. Consistor, iar domnul protopop C. Dimian pentru subins. reg. de școale Erődy Iános, care la rîndul său încă toastează în limba maghiară pentru vrednicul nostru comisar al conferințelor din anul acesta.

G. Fl. Preșmearan
secretar.

NOUTĂȚI.

Visitarea școlărilor noastre. În legătură cu cercularul cons. din 6 Martie a. c. nr. 2749 Școl. se aduce la cunoștința organelor competente, cumcă comisarul guvernului, dl Dr. Jancsó Benedek, va începe visitarea școlărilor noastre Luni, în 18 Maiu a. c. st. n. Inspectorii noștri trac-tuali deci să nu grăbească cu face-relea examenelor finale. În celelalte să se conformeze îndrumărilor cuprinse în cercularul mai sus menționat.

Jubileul Monarhului. În 30 Maiu n. se vor prezenta în fața Maiestății Sale, Impăratul și Regele Francisc Iosif I toți generali din armata austro-ungară, inclusive gendarmeria, pentru a-i aduce felicitări din prilejul jubileului de 60 de ani de domnie.

Audiență. Ministrul de comunicațiune, Kossuth Ferencz, a fost primit eri, Joi, în audiență, la Viena, pentru a mulțămîta Maiestății Sale că l'a distins cu ordul leopoldin. Însemnătate politică nu are audiența aceasta.

Delegațiunile. După știrile din urmă, venite dela Viena, ministrii au căzut de acord, ca delegațiunile să fie convocate numai la toamnă în sesiune ordinară.

Expoziția de industrie casnică, aranjată în localul școalei industriale (strada Schewis nr. 15) a „Reuniunii femeilor române din Sibiu” se va închide Duminecă în 17 Maiu n. a. c. la orele 5 d. a.

Advocat nou. Domnul Dr. Corneliu Rusu anunță, că a deschis cancelarie advocațională în Gherla.

Maial. Elevii și elevele dela școalele săsești din loc și-au ținut obicinuitul maial eri, Joi, pe o vreme foarte frumoasă. În ordine frumoasă, cu muzica în frunte, au eșit dimineața la orele 7 și jumătate în Dumbavă, pădurea Sibiului, și sara s'au reîntors în oraș, în cea mai bună dispoziție. Mulți părinți au luat parte la această sărbătoare a tinerimei.

Operă în Sibiu. Directorul Leo Bauer și-a compus o societate de operă, dir. puteri probate și cu bun renume, cu care a dat o serie de reprezentațiuni în Brașov, iar mâne, Sâmbătă, începe o serie de douăsprezece reprezentațiuni în Sibiu, în teatrul orășenesc. Abonamente se pot face în cancelaria teatrală.

Femeile polone din Posen au ținut o întrunire, la care au participat peste o mie, din cele mai de frunte, și au desbătut cu multă serioșitate și pricepere următoarea ordine de zi: Cum se sprijinească mai bine femeile polone industria și comerțul polon? Cum se lupte femeile polone mai cu succés în contra legii de espropriere și în contra legii școlare, care tînde la nimicirea limbei polone?

Emigrările. Ministrul nostru de interne, contele Andrássy Gyula, a prezentat dietei un proiect de lege, care are menirea de a împedeca emigrările. O astfel de lege corpurile legiuitoare maghiare au mai adus la anul 1903, dar tocmai de când s'a pus legea aceea în aplicare, au crescut emigrările în mod îngrijitor, încât se cer alte măsuri, mai aspre. În cei din urmă șase ani au emigrat 868 mii de cetățeni ungari și anume: în anul 1902 = 91,762, în anul 1903 = 119,944, în anul 1904 = 97,340, în anul 1905 = 170,430, în anul 1906 = 185,337 și în anul 1907 = 203,332. Triste date statistice!

Dșoara Cornelia Moga din Sibiu, medicinistă în Budapesta, e trecută între premii universității din Budapesta, pentru deosebită diligență.

Învățători pedepsiți. Comisiunea administrativă a comitatului Arad a condamnat pe învățătorul român Demetriu Popovici din Cuvin, pe care protopretorul l-a scos din școală cu gendarmii, la 100 coroane amendă în bani, iar pe învățătorul Magher din Vidra, asemenea scos cu gendarmii din școală, la pierderea oficiului, pe motiv, că au neglijat propunerea cu succés a limbei maghiare în școală și au agitat prin școală.

La Ocna. Cu începere de astăzi, Vineri circulează treburile de plăcere între Sibiu și Ocna. Pleacă din Sibiu la orele 9 dimineața, 2 d. a., 3.55 d. a. și 6.55 sara. Sosesc în Sibiu la orele 10.33 dim. 3.17 d. a., 6.11 d. a. și 8.14 sara.

Daruri pentru biserică. Subscri-sul aduc la cunoștință publică frumoasele jertfe aduse de către parohienii sfintei noastre biserici gr. ort. din Vorumloc pentru biserică și anume: George Suciu jun. și soția sa Maria, un rînd de ornate frumoase bisericești în preț de 130 coroane, Ioan Hentea, rotar, Ilie Vlad și Ioan Ste-flea aflători în America, o sfîntă evanghelie cu litere latine ediție nouă 35 cor. și Andreiu Gaspar cu Ana o cruce frumoasă la altar 8 cor. În numele comitetului parohial le exprim binefăcătorilor adînc simțita noastră mulțămîta. Vorumloc, 28 Aprilie 1908. Ilie Terchilă paroh.

Al 125-lea. Cassariatul „Reuniunii române de înmormîntare din Sibiu” a solvit ajutorul statutar după răposatul membru Eva Tălmăcean n. Moldovean, fost precepușă.

Acesta este al 125-lea caz de moarte în sinul Reuniunii române de înmormîntare sibiene.

Universități nouă. Casa de jos a parlamentului din Anglia a votat în a doua citire un proiect de lege, care îndrumă guvernul să înființeze două universități noi, în — Irlanda. Va să zică, Irlandezii, cu cari ne aseamănă unii dintre politicienii maghiari, au ajuns să capete și universități proprii, iar noi trebuie să purtăm luptă pentru salvarea școlărilor elementare populare!

Sinucidere. Scriitorul croat cu bun nume, Dragul, și-a tras zilele trecute două glonțe de revolver în inimă și peste câteva minute de dureroasă svârcolire în sângele propriu, a murit. Motivul sinuciderii nu se cunoaște. Era om în floarea etății.

Nefericire. În Baia-mare se zidește o biserică nouă greco-catolică română. Turnul acestei biserici, de o înălțime de 30 metri, s'a prăbușit și a rănit opt muncitori, dintre cari pe unul foarte grav. A fost o norocire, că catastrofa s'a întâmplat tocmai la amez, când muncitorii aveau repaos, pentru-că altcum cădeau jertfă mai multe vieți.

Fapta unui nebun. Un nebun, anume Christian Wasner, din orașelul Mellingen, a subminat casa, în care locuia, cu praf de pușcă și i-a dat foc. Explozia produsă a făcut să se dărăme un zid și să strice și casa alăturată. În urma exploziei s'a ivit și un incendiu, care a fost însă stîns imediat. Wasner stetea la o fereastră de la etajul al treilea cu un revolver în mînă și amenința, că va uide pe cine se va apropi de dînsul. Doi oameni au reușit să se sue până la etajul al treilea, dar în momentul când erau să pună mîna pe dînsul, acesta s'a aruncat de sus și a căzut pe pavaj, murind imediat.

Procesul Polonyi-Lengyel. Se crede, că va fi anulată sentința dată în procesul Polonyi-Lengyel. Apărătorul Vazsonyi a înaintat Curiei cerere pentru anularea sentinței, cu senzaționala destăinuire, că unul din jurați, consilierul de bursă Isidor Beer nu avea dreptul de a fi jurat și a funcționat din greșală în locul comerciantului Beer. Ca motiv de anulare apărătorul indică apoi și greșeli de formă și insistă asupra mai multor articole de ziare, cari au exercitat presiuni asupra juraților, amenințându-i cu escese antievrești în cazul când vor achita pe Lengyel. Unul din jurați s'ar fi exprimat față de o persoană oficială, că a condamnat pe Lengyel de oarece se temea de scandal. Un alt jurat declară, că jurați, cari nu se aflau în cunoștință de cauză, au fost induși în eroare de unul din jurați, prin interpreta-re falsă a chestiunilor puse.

La fondul de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, au mai dăruit: Lazar Măndreanu, mîsar, în amintirea soacrei sale Ioana Neagoe, 1 cor., Livia Dr. Crăciunescu, 40 bani, Vasile Tipuriță, inv., Vale, în amintirea soției sale Măriuța n. Stănilă 2 cor., Titu Morariu, paroh, Berghin și soția sa Victoria n. Patachi, 1 cor., Ioan Conora, par., Calbor, 1 cor., Dr. Cornel Popescu, hirotesit protopresbiter, Hațeg, 5 cor., Dr. Eugen Mețianu, adv., Brașov, cor. 250 și Victor Tordășianu, as. cons., 10 bani.

E interesant anunțul de noroc al lui S. Heckscher senr. Hamburg din numărul acesta al foi noastre. Această casă și-a câștigat un renume bun prin solvirea promptă și discretă a sumelor câștigate, atît aici, cît și în împrejurime, încât pe oricine îl facem atent asupra anunțului de pe pagina ultimă a acestui ziar.

Concurs cu premii prolongit.

La cererea mai multora prolongim prin aceasta până la 1 Septembrie n. c., termenul pentru înaintarea la comitetul nostru a lucrării „Nutrirea vitelor”, sau îmbunătățirea mijloacelor pentru nutrirea vitelor preste tot și îndeosebi în anii de secetă, pentru care în 27 Decembrie 1907 publicasem concursul cu premii de 100 cor. și cu termenul de 15 Maiu c.

Spre orientare notăm, că lucrarea să ni se prezinte în manuscris și să fie scrisă pe câte o pagină de hîrtie pentru înlesnirea tipăririi.

Sibiu, 13 Maiu n. 1908.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.”

Pant. Lucuța
prez.

Vic. Tordășianu
secretar.

Din public.†)

Mulțămîta publică.

Cu ocaziunea producțiunei teatrale declamatorice, înpreună cu dans și aranjată în ziua de Sf. George a. c. în Avrig, s'a încassat suma de cor. 162,20, iar spese au fost cor. 116,06, rămîne venit curat cor. 46,14, care sumă s'a și predat locului destinat. Intre suprasolvenți cu plăcere amintim pe următorii: Dl Vasile Maxim preot 10 cor. Dl Const. Prie preot, H. Hermann Fleisig fabr. de sticlă câte 5 cor., Dl Victor Vulcan preot cor. 3-20, Dl Gerson Mátyás contabil, 3 cor. Dl Ioan Jordachie inv. pens., cor. 2-80, Dl Ioan Preda adv., Dl George Citiriga funcț. câte 2 cor., Dna Ioana Maxim, comerc., cor. 1-40, Dl N. Bălgrăsan preot, Dl Ioan Răduțiu proprietar câte cor. 1-20, Dna Ana Ilincea, Dșoara Aurelia Preda inv., și Dl Stefan Frâncu inv., câte 40 fil.

Stimaților suprasolvenți și pe calea aceasta le aducem sincere mulțămire.

Avrig, la 10 Maiu st. n. 1908.

Ilie Aleman
controlor.

George Comșa
cassar.

La apelul parohului Nicolae Vlad, din comuna bisericească Șelimber, adresat credincioșilor bisericii noastre, depărtați în America, spre a contribui în scopul edificării unei biserici nouă gr. ort. în Șelimber, tractul Sibiului, s'a colectat dela următorii: Gligor Voivod, Maria Voivod, Pavel Roșca, Petru Moise, Ioan Pleter, George Baltesiu, Ioan Roșca, Ilie Roșca, Ilie Vecerzan, Ioan Buda, Petru Plesca, George Chiera, Nicolae Roșca, Trifan Roșca, Nicolae Roșca, Ilie Roșca, Ioan Roșca, Aurel Roșca, Nicolae Barbosa, Ilie Marpozan, fiecare câte 5 dolari, toți din Șelimber. Vasile Suciu, Manoilă Strazan, Vasile Dragomir, Nicolae Bondoi, Nicolae Fagadaru, toți din Ayton, Vasile Cosma din Armeni, Ioan Sandru din Mohu, Achim Sandru din Mohu, fiecare câte 50 cenți. Augustin Sumundman, Manoilă Placintariu, ambii din Ayton, Achim Roșca din Motșdorf, Vasile Mărginean din Tiapu, fiecare câte 25 cenți. Nagy István, 20 cenți, Torá László, 10 cenți, ambii din Canajod.

Taturor marinimoșilor contribuenți le aduc cea mai sinceră mulțămîta. Să deee bunul Dumnezeu, ca fapta lor nobilă să fie răsplătită însutit.

Șelimber, 25 Aprilie 1909.

În numele comitetului parohial gr. ort. Nicolae Vlad
paroh gr. ort.

Teatru.

Sâmbătă: Opera Troubadour, de Verdi. Inceputul la orele 7 și jumătate.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 232/1908.

[117] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa II **Carpiniș**, tractul protopresbiterial Abrud, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh, să-și prezente cererile de concurs, înscrise conform normelor din vigoare, în termenul arătat la subsemnatul oficiu protopresbiterial, și cu prealabila încunoștințare a acestuia se vor prezenta înaintea alegătorilor pentru a cântă, respective a oficiu și cuvântă.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Abrudului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Abrud, 24 Aprilie 1908.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 2571/1908 E.

[113] 2—3

Concurs.

Pentru trebuințele Consistoriului arhidiecezan, în cursul anului 1908/1909 să recere liferarea de 150 stânjini de lemne de fag, neplutite, din fața soarelui, care să fie așezate parte în Seminaru, parte în curtea din strada Măcelarilor Nr. 45 în cursul lunilor Iulie și August a. c.

Ofertele să se adreseze în scris Consistoriului arhidiecezan până la 15 Iunie n. a. c.

Sibiu, 11 Mai n. 1908.

Consistoriul arhidiecezan.

AVIZ.

La Martin Schnell în Turnișor Nr. 215 se află de vânzare un

armăsar

(cu certificat). Informațiuni dă proprietarul. (119) 1—2

De vânzare!

Edificiul de fabrică, cu etagiu, cu putere de apă deplină, transmisie bine rezervată, casă de locuit împreună cu grădina mare productivă. Foarte favorabilă pentru orice întreprindere industrială. Stațiune de tren. Adresa la administrația acestei foi. (77) 4—

Stofe veritabile de Brünn

Saisonul de primăvară și vară 1908.

Un Coupon de Mtr. 3-10 lung, dă un rând complet de haine de domni (Roc, pantaloni vestă), și costă numai

1 Coupon 7 Coroane
1 Coupon 10 Coroane
1 Coupon 12 Coroane
1 Coupon 15 Coroane
1 Coupon 17 Coroane
1 Coupon 18 Coroane
1 Coupon 20 Coroane

Un coupon pentru haine negre, Salon costă cor. 20—, precum și stofe pentru pardesie, postav pentru turiști, camgară de mătășă etc. etc., trimite cu prețuri de fabrică depositul fabricii de pânză, bine cunoscut ca reel și solid

Siegel-Imhof, Brünn

Mustre gratis și franco.

Avantajul mușterilor privați, comandarea stofelor direct dela firma Siegel-Imhof în locul de fabricație, are prețuri fixe considerabil de eftine.

Mare asortiment. Executare cu cea mare atențiune și a comandelor mici, din marfă de tot proaspătă. (48) 21—40

Nr. 263/908.

[116] 1—3

Concurs

Pe baza ordinelor Prea Venerabilului Consistoriu Arhidiecezan de dto 11 Ianuarie a. c. Nr. 288 Bis. și dto 2 Aprilie a. c. Nr. 3053 Bis. să scrie concurs pentru întregirea postului de capelan din parohia de cl. I **Bulzești-de-Jos** cu filii e Străuți și Ticeri cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Redactor responsabil Teodor. V. Păcățian.

Emolumentele sunt toate venitele din filii.

Fiitorul capelan până la moartea parohului are să locuească în comuna Ticeri, iar după aceea să își strămute locuința în materă.

Competenții au ași așterne cu termenul deschis petițiunile lor intruate conform normelor din vigoare oficiului protopresbiterial și după prealabila încunoștințare a protopresbiterului până inclusiv 8 zile înainte de sinodul parohial electoral, se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cântă, respective oficiu și cuvântă.

Brad, la 8/IV 1908.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zandrului.

Vasile Damian
protopresbiter.

Căștigul cel mai mare ev. 600,000 M.

Anunț de noroc!

Căștigurile le garantează statul.

Invitare la participarea Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Căștigurile principale ale acestei loterii cu privilegiu sunt următoarele: Cel mai mare câștig este în cazul cel mai norocos de 600,000 M.

1 Premiu à 300,000 Mărci.**1 „ „ 200,000 „****1 „ „ 60,000 „****1 „ „ 50,000 „****1 „ „ 45,000 „****1 „ „ 40,000 „****1 „ „ 35,000 „****1 „ „ 30,000 „****1 Căștig 100,000 „****1 „ „ 60,000 „****1 „ „ 50,000 „****1 „ „ 40,000 „****1 „ „ 30,000 „****1 Căștiguri 20,000 „****1 Căștig 15,000 „****11 Căștiguri 10,000 „****46 „ „ 5,000 „****103 „ „ 3,000 „****163 „ „ 2,000 „****539 „ „ 1,000 „****693 „ „ 300 „****181 „ „ 200 „**

În total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 căștiguri și 8 premii, așa încât aproape jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Cel mai mare câștig de cl. I. este în cazul cel mai norocos de 600,000 m., se urcă în cl. II-a la 55,000 m., în cl. III-a la 60,000 m., în cl. IV-a la 65,000 m., în cl. V-a la 70,000 m., în cl. VI-a la 80,000 m., în cl. VII-a la 600,000 m.

Pentru cl. I. a cărei tragere se stabilește oficios, costă

losul original întreg . . . Cor. 7.—
losul original de jumătate „ 3.50
losul original de un sfert „ 1.75

Depunerile pentru clasele următoare, precum și conspectul exact al căștigurilor se pot vedea din planul de loterie oficios, provăzută cu emblema statului, care la cerere îl trimite gratis și franco.

Fiecare dintre participanți primește dela mine imediat după tragere lista oficioasă.

Plătirea și trimiterea căștigurilor se face din partea mea direct interesatului în cauză prompt și sub cea mai strictă discrețiune.

Comandă rog a se face prin mandat postal sau și prin remburse.

Adresați-Vă cu comanda din cauza tragerii apropiate, cel mult până la

21 Maiu

cu toată încrederea la (83) 5—5

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft in Hamburg.

VASILIE BANN

SIBIIU

str. Ocnei 7 — str. Faurului 16

în casa sa proprie „La Cizma roșie”
cel mai mare

depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii. Pentru provincie comanda se trimite recomandate, la caz de nu corăspund, se primesc îndărăpt în schimb. [90] 50—

Tauri de Pinzgau.

18 Tauri de 1 — 1 3/4 ani, prima calitate, rassa Pinzgau pentru prăsilă, de proveniență originală de Pinzgau, introduși în catastru regnicolar, sunt de vânzare la (118) 1—3

Fabrica de Zachăr din Bodu

lângă Brassó.

Stațiunea căilor ferate, Botfalu māv.

ASPIRINUL

este cel mai plăcut și mai modern mijloc pentru tot felul de boale reumatice, neurestenice. Efect minunat la influență, cataruri, dureri de cap, migrenă, reumă, podagră etc. Aspirinul este astăzi cel mai trebuincios medicament al medicilor.

Să ne păzim de imitațiuni!

De oarece în locul singurului Aspirin veritabil a lui Bayer, să dă de multeori altul, să cerem

Tablete de Aspirin

împachetate numai în forma originală cum arată ilustrația alăturată (20 bucăți cu tablete ce conțin 1/2 gram phiolă, preț cor. 120.

Fiecare tabletă poartă inscripția „Aspirin”.

Numai aceste tablete dovedesc veritabilitatea aspirinului; oricare altă tabletă este de respins ca neveritabilă. Vândut ca praf, după cum în nenumărate rânduri au dovedit autoritățile de examinare, aproape nici odată nu se capătă aspirinul lui Bayer, ci numai un preparat în locuitor, se plătește pentru el însă prețul adevăratului aspirin. — Așadar precauție! Dacă cumva în vre-o farmacie nu s'ar căpăta aceste tablete de aspirin singure veritabile, ne rugăm să ni se comunice, că prin mijlocirea vreunei farmacii din capitală să-i trimeată

Fabr. de vopsele, mai înainte Friedr. Bayer & Co.,

[91] 5—6

Elberfeld.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

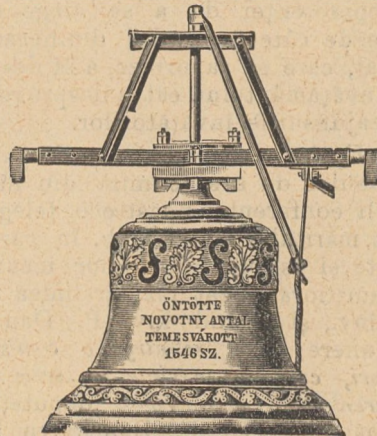
în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, cum la turnarea de nou a clopotelor s'ricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (146) 26—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate gratis.

Biblioteca religioasă a „Telegrafului Român”

Sfinții:

1. Vasile cel mare . . . 20 fl.
2. Marele Mucenic George . . . 30 „
3. Apostolii Petru și Pavel . . . 30 „
4. Marele Mucenic Dimitrie și Sfinții Marii Împărați Constantin și Elena . . . 30 „

Ediție populară, alcătuită după „Viața Sfinților”, tipărită în București la 1835, de Simeon Popescu, protopresbiter. Sibiu 1906. Tiparul TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE, de unde se pot procura.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.

APĂ MINERALĂ PHŌNIX

DIN BUZIĂS

Intrece orice apă la suferințe de rărunchi și beșică.

Plăcută, puțin acie, fără fier, îndeosebi împrăpătătoare apă de masă, bogată în acid carbonic.

Recomandată de medici. Recomandată de medici.

Efect excelent la suferințe de rărunchi și beșică, catar cronic de rărunchi, peatră; precum și la îmbolnăvirile catarale ale escrețiunilor. — Prospece trimite la cerere administrația:

Direcțiunei băilor lui MUSCHONG în Buziasfürdö.

(286) 86—100